

VARIA

Verminderde nataliteit in Mannheim.

In een bijlage van het Statistische Monatsbericht dezer stad, geeft Dr. Sigmund Schott de resultaten weer van een statistisch onderzoek over bovengenoemde kwestie. Ook in Mannheim is de nataliteit sinds het begin dezer eeuw sterk achteruit gegaan.

In de navolgende cijfers betreffende het aantal levend geboren en per 1000 inwoners, en de daarachter geplaatste verhoudingsgetallen, komt deze daling, die volgens Schott in Mannheim belangrijk grooter geweest is, dan in vele andere Deutsche steden, duidelijk tot uitdrukking.

	levendgeb. per 1000 inw.	%
1905/1906	38.26 —	100
1910/1911	30.12 —	78.7
1924/1926	17.75 —	46.4

Schott tracht nu in zijn verdere studie in het bijzonder een antwoord te vinden op de vraag, hoe het thans gesteld is met den door vroegere onderzoekingen meermalen bevestigden samenhang tusschen geboortefrequentie en sociale structuur, m.a.w. welke lagen der maatschappij hebben het meest tot dezen teruggang van het geboortecijfer bijgedragen.

Hij rangschikt daartoe de verschillende stadswijken naar den welstand (stemmenaantal uitgebracht op burgerlijke partijen, woonruimte per bewoner enz.) en gaat dan tevens van iedere wijk de huwelijksvruchtbaarheid na (aantal wettig levendgeborenen op 1000 gehuwde vrouwen van 15—50 jaar).

Ook berekent hij nog voor elke wijk de afwijking dezer grootheden van het stadsgemiddelde.

Het resultaat is gelijk aan dat, waartoe men onlangs bij een dergelijk onderzoek voor Berlijn en Zürich gekomen is, n.l. dat er geen verband meer is aan te wijzen tusschen „Soziale Lage und eheliche Fruchtbarkeit“.

Hij vindt deze conclusie nog bevestigd door het feit, dat de geboortefrequenties voor de verschillende wijken (en dus ook voor de verschillende welstandsgroepen) welke in 1905/1906 nog belangrijk uiteen liepen, elkander steeds meer naderen.

Wettig levend geb. per 1000 inw.

(Alt-Mannheim = 100)

	1905/1906	1924/1926
Oberstadt	41.6	85.9
Unterstadt	82.1	107.3
Oststadt	63.5	90.5
Schwetzingenstadt	130.0	93.3
Lindenhof	122.0	87.0
Jungbusch und Mühlau	97.7	93.3
Neckarstadt	127.5	111.1
Alt-Mannheim	100	100

De in 1924/1926 nog bestaande verschillen meent Schott te kunnen verklaren uit het verschil in leeftijdsopbouw der gehuwde vrouwen in de afzonderlijke wijken.

Hij heeft daartoe van elke wijk berekend het aantal gehuwde vrouwen van 15-30 jaar ten opzichte van het totaal aantal gehuwde vrouwen van 15-50 jaar (I). Plaatst hij de aldus verkregen cijfers naast die der huwelijksvruchtbaarheid (II), dan verkrijgt hij het volgende resultaat:

	I	II
Oberstadt	27.2	90.1
Unterstadt	28.0	106.2
Oststadt	24.8	87.6
Schwetzingenstadt	23.5	90.6
Lindenhof	20.3	77.4
Jungb. und Mühlau	25.9	95.6
Westl. Neckarstadt	26.7	107.2
Max Jozefstadt	24.3	124.3
Langerötter	21.9	78.8
Käfertal	30.1	129.5
Waldhof	24.8	96.3
Neckarau	28.6	129.7
Feudenheim	29.0	121.4
Rheinau	29.2	129.9
Sandhofen	31.5	139.6

Op enkele uitzonderingen na blijkt inderdaad een groote paralleliteit te bestaan. Schott komt tot een correlatiecoëfficiënt van ± 0.81 , met een gemiddelde fout van ± 0.09 .

Jammer is het, dat Schott niet een dergelijke verhouding vermeldt van het jaar van uitgang, 1905/1906.

Den invloed van den godsdienst der ouders op de huwelijksvruchtbaarheid vermag Schott evenmin positief aan te wijzen. Allereerst reeds wegens het hooze percentage der gemengde huwelijken in Mannheim (ruim 40 %). Daarnaast echter bestaat de groote moeilijkheid uit het beschikbare materiaal, voor elk der groepen, waarbij men een bepaalden invloed van godsdienstige overwegingen zou kunnen verwachten, tevens een juist huwelijksvruchtbaarheidscijfer saam te stellen.

Dat er eenige invloed bestaat, doen de navolgende cijfers vermoeden:
van 100 levendgeborenen van iedere groep:

	zuiver Evang. huwelijk	zuiver Kath. huw.	zuiver Israël. huw.	gemengde huw.
1e kind	37.8	34.8	39.0	36.1
2e kind	28.9	27.9	39.8	28.1
3e kind	15.5	16.0	13.3	15.1
4e kind	7.2	9.3	2.6	8.8
5e kind en hooger	10.6	12.0	5.3	11.9
	100	100	100	100

De eerste en tweede kinderen zijn relatief het talrijkst bij de geboorten uit zuiver Israëlietische huwelijken, daarna bij de zuiver Evangelische, ten slotte bij de zuiver Katholieke huwelijken. Ten aanzien der derde en volgende kinderen geldt juist het omgekeerde. Deze verschillen kunnen echter ook gevolg zijn van andere factoren, als verschil in leeftijdsopbouw der gehuwde vrouwen in iedere groep, enz.

Tenslotte beziet Schott nog eens nauwkeurig de resultaten der woningtelling 1925 en gaat daarbij na, thans voor de afzonderlijke teldistricten, de geboortefrequentie, de gemiddelde ruimte per woning, het feit of de ouders zelfstandig wonend of inwonend waren tijdens de geboorte van het kind, enz.

Opnieuw komt hij echter tot het resultaat, dat het verband tusschen sociale positie en huwelijksvruchtbaarheid nagenoeg verdwenen is.

Wel toont hij aan dat de woningnood, welke men ook in Mannheim gekend heeft, niet zonder invloed geweest is op den teruggang der nataliteit in het algemeen. Hij vindt n.l. een vrij groot verband tusschen bouw van nieuwe woningen en „Aufnahme der Gebärtigkeit”.

Eesti statistiline Album.

De republiek Estland heeft in een drietal albums een uitgebreid en waardevol overzicht gegeven van dit jonge rijk, zijn bodem en klimaat, de bevolking en haar bestaansmiddelen. Het eerste album bevat in curven en figuren verwerkte statistische gegevens betreffende de samenstelling der bevolking en de verschillende veranderingen, daarin gebracht door geboorte en sterfte; voorts betreffende het gebruik van den bodem en het klimaat, terwijl eenige kaarten zijn toegevoegd, van het land en zijn voornaamste steden, benevens een geologische en hydrografische kaart. Het tweede album is uitsluitend gewijd aan het economische leven, uitgezonderd den landbouw, die (want landbouw is het hoofdmiddel van bestaan in Estland) in het laatste deel van dit boekwerk uitvoeriger beschreven wordt. Hier wordt het statistische gedeelte op uitnemende wijze door korte beschrijvingen aangevuld, welke ons inlichten omtrent den aard van de bodemkruin, den vorm en de grootte van den grondeigendom, de agrarische hervormingen, het aantal der agrarische bedrijven, de productie enz.

De geheele uitgave is een belangrijke bron voor de kennis van de jonge republiek.

Immigratie in de Vereenigde Staten.

President Hoover heeft een proclamatie uitgevaardigd, die met ingang van 1 Juli 1929 in werking is getreden en waarbij het aantal jaarlijks in de Vereenigde Staten toe te laten immigranten wordt vastgesteld op ongeveer 150.000. De verhouding, waarin de verschillende volksgroepen mogen immigreren, wordt bepaald door de onderlinge verhouding van de sterkte der verschillende nationaliteiten, in 1920 in de Unie aanwezig, maar het minimum aantal van iedere nationaliteit zal 100 zijn. Het aldus bepaalde en in totaal vastgestelde aantal immigranten dat van 1 Juli 1929—30 Juni 1930 zal worden toegelaten, bedraagt 153.714 tegen 164.647 in het afgeloopen immigrantenjaar.

De verdeeling der verschillende nationaliteiten zal aldus zijn:

Oostenrijk	1413
Tsjecho-Slowakije	2874
Duitschland	25957 (inplaats van 51227)
België	1304
Frankrijk	8086
Engeland en Noord-Ierland	65721 (inplaats van 34007)
De Iersche Vrijstaat	17853
Japan	100
Noorwegen	2377
Rusland	2784
Zwitserland	1707
Turkije	226
Joegoslavië	845
Italië	5802
Nederland	3153
Polen	6524
Zweden	3314
Spanje	252
Roemenië	295

Voor deze aldus berekende contingenten der verschillende immigranten komen uitsluitend in aanmerking personen, die burger der Vereenigde Staten willen worden en als zoodanig volgens de Immigratiewetten geschikt zijn.

(Journal de la Soc. des Américanistes de Paris, Tome XXI).

Toekomstige samenstelling der bevolking van de Vereenigde Staten.

De *Scripps Foundation* voorspelt voor 1975 de volgende veranderingen in de samenstelling der bevolking van de Vereenigde Staten. Het aantal der in het land geboren blanken zal stijgen van 77 tot 85 %, terwijl dat der in den vreemde geboren blanken zal dalen van 13 tot 6 % en dat der negers van 10 tot 9 %.

De groep der inwoners beneden 15 jaar vormt tegenwoordig het derde deel der bevolking; in 1975 zal het slechts een vierde deel daarvan bedragen en het aantal der inwoners boven 50 jaar zal van $\frac{1}{6}$ op $\frac{1}{4}$ der geheele bevolking komen te staan.

De stedelijke bevolking (51 % in 1928) zal stijgen tot 69 % in 1975, maar de verliezen van den landbouw zullen nog wel belangrijker zijn, want steeds meer en meer arbeiders zullen de velden in de voorsteden bewonen zonder dat die gronden door hen bebouwd zullen worden.

(Journal de la Société des Américanistes de Paris. Tome XXI).

„Human Biology”.

Onder redactie van *R. Pearl* is een nieuw tijdschrift verschenen „Human Biology”, waarop de aandacht gevestigd mag worden. Pearl is een voortreffelijk bioloog met oorspronkelijke denkbbeelden, die over de biologie van den mensch reeds belangrijk werk heeft gepubliceerd. Hij staat thans aan het hoofd van het „Institute for biological Research” te Baltimore, dat in nauwe aanraking is met de John Hopkins University. Men is daar sedert eenige jaren bezig met een uitvoerig onderzoek over de constitutie op normaal en pathologisch gebied, waartoe het bekende John Hopkins hospitaal het materiaal levert. In een opstel van Pearl en medewerkers worden in deze eerste aflevering de werkzaamheden van het instituut beschreven en aan de hand van een aantal afgedrukte staten wordt de gang van het familie-onderzoek, dat zich aan het onderzoek van den patiënt aansluit, uiteengezet. Ook bevat deze aflevering een opstel van den beroemden palaeontoloog Fairfield Osborne over het ontstaan van den mensch. Davenport geeft een vergelijkend psychologisch onderzoek van negers en blanken op Jamaica, Bakwin publiceert een studie over de verhouding van het geboorte-quotiënt (mannelijke en vrouwelijke geboorten) ten opzichte van de sterftecijfers. De poging, die Pearl wil betrachten om dit populair wetenschappelijk tijdschrift toch vooral niet vervelend te maken (omdat „Science is in reality the most vividly interesting and fascinating thing in the world”) is, wat deze eerste aflevering betreft, ongetwijfeld geslaagd.

Eduard Cary Hayes.

De in 1929 overleden groote Amerikaansche socioloog Edward Cary Hayes was in 1868 geboren. Aanvankelijk studeerde hij theologie en was hij predikant. Op 32 jarigen leeftijd begon hij in Chicago wijsbegeerte te studeeren bij Dewey. Professor Small raadde hem aan zich op de sociologie te gaan toeleggen, daar hij hem als een persoon beschouwde die aan het pionierswerk der sociologie met goede resultaten zou kunnen medewerken. Ofschoon de wijsbegeerte hem meer aantrok ging hij hierop in, en studeerde een jaar te Berlijn bij Simmel, Vierkandt, Schmoller, Wagner en Paulsen. Daarna was hij achtereenvolgens professor in de sociologie te Miami, Oxford, Ohio en Chicago. In de laatste universiteit was hij de oprichter van de sociologische faculteit, die bij zijn dood twee duizend studenten telde. Zijn voornaamste werken waren: *Introduction to the Study of Sociology* (1915), *Sociology and Ethics* (1921), en *Recent Developments in the Social Sciences* (1927).

Belangwekkende vóórhistorische Vondsten in Zuid-Frankrijk.

In het „Bulletin de la Société Préhistorique Française”, No. 3, 1929, beschrijft Graaf *Bégouen* enkele, in menig opzicht zeer interessante praehistorische voorwerpen, onlangs gevonden op zijn landgoed in de bekende „Grotte des trois Frères” (Montesquieu-Avantès, Ariège). Deze objecten dateeren uit het Midden-Magdalénien, dus uit het eind van het palaeolithicum.

Allereerst een stuk been van een bison, waarop o.a. vier vogelfiguren zijn gegraveerd. Deze versiering is vooral daarom belangrijk, omdat palaeolithische graveeringen, welke vogels voorstellen, zeer zeldzaam zijn tegenover de talrijke andere dierfiguren (bisons, rendieren, paarden, runderen, enz.). Het bleek echter niet mogelijk, met zekerheid de soort der op dit beenstuk gegripte vogels vast te stellen. Bovendien vond men op dit been een klein diertje gegraveerd, hetwelk zonder twiifel een sprinkhaan moet voorstellen. Het is de eerste keer, dat men zulk een dier uit den palaeolithischen tijd afgebeeld heeft gevonden. Met welke bedoeling de praehistorische kunstenaar dit diertje op het stuk been geteekend heeft, durft *Bégouen* niet te beslissen. Moet men het uitsluitend en alleen als een kunstwerk opvatten, of houdt deze teekening verband met magische of totemistische voorstellingen?

Merkwaardig is verder, dat volgens de zoölogen *Jeannel* en *Chopart*, welke deze teekening nader bestudeerden, de afgebeelde sprinkhaan schijnt te behooren tot een soort, welke thans niet meer in Frankrijk voorkomt en die gelijkt op vormen, welke nu nog in grotten van Centraal- en Zuid-Europa leven (Oostenrijk, Dalmatië, Servië, Griekenland, Kreta, Zuid-Italië, echter ook in Klein-Azië). *Jeannel* meent, dat deze vormen reeds in het begin van het tertiair, in het eoceen bestonden. Naverwante vormen heeft men gevonden in grotten van Noord-Amerika. Volgens *Jeannel* zou de geheele grot-fauna van Oost-Amerika van Europeeschen oorsprong zijn. Aan het eind van het palaeolithicum schijnen deze dieren voor een groot deel, althans in bepaalde streken van Europa, uitgestorven te zijn.

Een ander belangrijk praehistorisch object uit de „Grotte des trois Frères” is het uit rendiergewei gesneden, zorgvuldig bewerkte kopje van een steenbok. De oogen van het voorgestelde dier heeft de praehistorische artiest aangeduid door een zwartgebrand stukje been, dat in het rendiergewei is ingelascht. Zulk eene incrusteering was tot dusverre uit den palaeolithischen tijd nog niet bekend.

Verder vond *Bégouen* in de genoemde grot o.a. nog een gecarboniseerde houten parel, welke vermoedelijk deel heeft uitgemaakt van een halsketting. Gelijksortige sieraden zijn ontdekt in het Aurignacien-station van Linzenberg.

Zeër fraai is ook het stuk rendierhoorn, eenerzijds gegraveerd met een bisonkop, aan de andere zijde met chevron-banden. Onder de overige, ter plaatse gevonden artefacten moet verder nog vermeld worden het fragment van een roodgekleurde en doorboorde penis van een beer, welk object men waarschijnlijk als hanger heeft gedragen.

De reglementeering van den abortus op medische gronden in Beieren.

Naar aanleiding van een besluit der „Beyersche Landesärztekammer”, heeft de „Bezirksverein” van artsen in München 24 geneeskundigen aangewezen die bevoegd zijn een zwangerschap af te breken, met uitsluiting van alle andere artsen. Bij een voorkomend geval, waarbij ontijdige afbreking der zwangerschap gewenscht is, kiest de betrokken huisarts, een specialist en een huisarts uit deze 24 collega's onder overlegging van een ziekteverslag en verzoekt om onderzoek c.q. behandeling van zijn patiënte. Alle gegevens worden bewaard, zonder dat de naam van de patiënte bekend kan worden. Hierdoor hoopt men de vertrouwenswaardige artsen te steunen tegen een eventuele gerechtelijke vervolging en de afdrijving op misdadige gronden makkelijker te kunnen vervolgen.

Een doctoraat in de anthropologie.

Aan de Universiteit te Luik is de gelegenheid geopend om een doctoraat in de anthropologie te behalen. De studie omvat de menschelijke ontleedkunde, de physische anthropologie, de algemeene en menschelijke physiologie, ethnographie en ethnologie, de sociologische beginselen en die der taalwetenschap, de geographie van de menschheid, de menschelijke palaeontologie, de voorhistorische oudheidkunde en de geologie van het quartaire tijdperk.

Enquête betreffende raskruising in Nederlandsch-Indië.

De afdeeling voor ontleedkunde, ontwikkelingsgeschiedenis en anthropologie der Geneeskundige Hoogeschool te Weltevreden heeft een begin gemaakt met het onderzoek van de raskruising in Ned.-Indië. Het is de bedoeling dit onderzoek systematisch over den Archipel uit te breiden en daarbij de kruising van zuiver Europeesche en Inlandsche, zuiver Europeesche en Chineesche en zuiver Inlandsche en Chineesche personen te bestudeeren.

Daarbij zullen in de eerste plaats de lichamelijke kenmerken van kinderen van ouders, waarvan elk tot één der drie genoemde groote bevolkingsgroepen behoort, onderzocht worden en vergeleken met de lichaamskenmerken der ouders.

Daarna zal nagegaan moeten worden, hoe zich de eigenschappen der kinderen bij voortgezette kruising gedragen. Het meest belangwekkend zal dan zijn te onderzoeken, hoe de lichamelijke kenmerken van zulke kinderen van gemengd bloed op de kleinkinderen worden overgedragen, wanneer die kinderen van gemengd bloed huwen met een zuivere(n) vertegenwoordiger van het ras, waartoe hun eigen vader of moeder behoort. Eerst later kan de veel moeilijker studie van verder voortgezette bastaardeering aan de orde komen, daar deze slechts kan geschieden op grond van de eerder opgedane ervaringen.

Deze enquête heeft echter niet slechts ten doel families op te sporen, die voor een nader onderzoek in aanmerking zouden kunnen komen; zij beoogt ook na te gaan, hoe het gesteld is met het aantal kinderen, dat uit een huwelijk van ouders van verschillend ras geboren werd, ten einde aldus te kunnen vaststellen, of de vruchtbaarheid van gemengde huwelijken verschil vertoont met die van huwelijken tusschen personen van gelijken landaard.

Welstand en vruchtbaarheid.

De Münch. med. Wochenschr." van Januari j.l. vermeldt een onderzoek, dat gedurende 2½ jaar door den gezondheidsdienst der Vereenigde Staten werd ingesteld omtrent de vruchtbaarheid der blanke vrouwen uit verschillende maatschappelijke klassen. Dit onderzoek strekte zich uit over 2000 personen en gaf de volgende uitkomsten:

Per 1000 vrouwen van 15 tot 39 jaar werden gemiddeld 385 levende kinderen geboren. De vruchtbaarheid in de welvarende klasse was, zooals ook van elders bekend is, aanzienlijk minder; de verhouding tot die der arme was 1: 2.3. Opmerkelijk is evenwel, dat zulk een verschil beneden den leeftijd van 20 jaren niet valt waar te nemen.

Bevolkingsvraagstuk in Duitschland.

De Aerztliche Bezirksverein München-Stadt heeft een resolutie aangenomen van den volgende inhoud:

1e. De daling van het geboortecijfer heeft in geheel Duitschland, vooral in de groote steden (en daaronder München niet in de laatste plaats) een rampspoedigen omvang aangenomen.

2e. Verslapping in de zeden, maatschappelijke nood, gebrek aan vertrouwen in de toekomst van het Deutsche volk, verdwijning van den zin voor de gemeenschap zijn de voornaamste oorzaak van dit verschijnsel, dat het geheele volk bedreigt.

Gevolgen hiervan zijn niet alleen voorbehoedsmaatregelen, maar ook ingrijpen in het ontkiemende leven met de uitwerking daarvan op lichaam en ziel; daarbij toenemende verwoesting van het gezin.

(N. T. v. Geneesk. 3-5-30).